

Šentpeterske znamenitosti.

Ne-le pravljice, temveč tudi svoje znamenitosti ima župnija Št. Peter pri Mariboru in to take, s katerimi se malo krajev zamore po-
nasati.

Pokopališče ali »žerf« pod župno cerkvijo.

Kristjani prvih časov so trupla svojih rajnih pokopavali bodisi blizu cerkve ali pa pod njo v zato določenih prostorih. Šentpeterska župnija še ima danes svojo pokopališče okrog podružne cerkve M. B. na Gorei, odkoder je tako lep razgled, kakor se je izrazil nek gospod iz Ljubljane, kakor je lepa naša narodna pesem. Svojčas nekako do okrog leta 1787 pa je bilo župnijsko pokopališče okrog cerkve Sv. Petra. Na tem starem pokopališču počivajo nekdanji šentpeterski župniki: Hermann, Škof in Golob.

Pod cerkvijo sv. Petra se nahaja podzemeljska kapelica, »žerf« imenovana. V tej kapelici, ki je dolga 12 m in 4 m široka, so pokopavali duhovnike, odličnejše župljane in osebe, ki so si pridobili za župnijo posebne zasluge. Spredaj v kapelici je oltar, na katerem se je svojčas vsako leto na vernih duš dan opravila sv. maša. Sedaj se vrši na omenjeni dan le še

procesija iz cerkve, kjer se opravijo molitve za rajne. Oltar sv. Križa je menda iz pločevine. Na vse strani so v steno vzdani grobovi ali tudi rakve imenovani. Za oltarjem je častno mesto deset grobov, kjer počivajo zemeljski ostanke duhovnikov šentpeterskih župljanov, med temi tudi župnika Bartholatti, umrlega l. 1724. Njegov grobni napis v latinščini se končuje: »Kar je dobrega storil, ima.« Za oltarjem pa počiva truplo stavitelja sedanje cerkve župnika dr. Janeza Sittich, kateri je umrl 4. januarja 1759. Grobni napis se končuje: »Naj počiva stavitelj templja!«

V žerfu je 64 grobov, med temi dobra tretjina zazidanih, druge so pa še na prostem. Ker je bil svojčas vhod v žerf iz cerkve, je tudi to podzemeljsko bivališče rajnih zadela prepoved cesarja Jožefa II., ki je zapovedal vse slične žerfe zazidati. Šele l. 1857 je dal župnik Marko Glaser predreti debeli cerkveni zid ter napraviti prizidek zunaj cerkve in vhod v žerf od zunanje strani oskrbeti. In tako je bil l. 1868 deficient Jožef Dornj zopet v žerf položen k zadnjemu počitku. Na desni strani žerfa je precej velik prostor — kostnjak — imenovan, kjer je mnogo kosti mrličev zloženih, kjer čakajo vstajenja. Kapelica ali žerf bi bila potrebna popravila in potem tudi večje brige za vzdrževanje.

»Ilustrirani Slovenec«, priloga »Slovenca« z dne 3. avgusta tega leta je prinesel tudi nekaj slik iz opisane podzemeljske kapelice. — A. K.

lovanju, poročilo o zimski pozebi in škodljivcih ter sklepi usmerjeni na poravnavo te škode s proučevanjem sadnega izbora, poročilo o sadni letini in sklepi za morebitno pokrajinsko sadno razstavo v Ptuj, oziroma lokalne prireditve. — Na zborovanju bodo zastopane podružnice po dveh delegatih, oblastni odbor, sadjarska in kmetijska šola ter kmet. okr. urad.

Poročilo o stanju hmelja v Savinjski dolini. Obče obiranje hmelja, ki se je pričelo dne 16. avgusta, je v polnem teku. Zaradi pomanjkanja obiravcev in zbog nizkih cen, ostali bodo nekateri nasadi neobrani. Dosedaj obrano blago je lepo zelene barve in dobre, do prav dobre kakovosti. Le šporadično se nahajajoči pozni hmelj je postal vsled peronosporne neposredno pred okobuljenjem rjav in je torej uničen. O zadevi kupčije se ne more nič kaj poročati. Posamezne bale so bile kupljene v svrhu vzorcev po 10—15 Din za kg.

Kostrivnica pri Regaški Slatini. Kmetijska stanovska samoizobrazba bo rešila kmeta gospodarskega propada. V tem duhu deluje že deset let Kmetijska podružnica, iz katere se je letos izcimila sadjarska podružnica v Kostrivnici. Tekom leta je priredila sadjarska podružnica poučni izlet v kmetijsko šolo v Sv. Jurij ob južni železnici. G. Koprivšek izrekamo iskreno zahvalo, ker nam je vse po domače razložil in poučil o vsem potrebnem. Ljubi Bog je letos bogato obdaril naša žlahtna jabolka in slive, da se do tal pripogibajo. Vabijo se kupci na ugodno priliko. Sadjarska podružnica si je letos oskrbela drevesnico, kar je veselo upanje za procvit sadjereje v Kostrivnici.

*

Krog vinske krize.

Dunajska »Neue Weinzeitung« je prinesla v zadnji številki od 1. septembra o stanju našega vinogradništva članek, ki bo zanimal vinogradnike. Poročilo se glasi:

»Jugoslavija pridelala na leto približno 4 milijone hektolitrov vina. V zadnjih letih so bili v Srbiji spremenjeni veliki okolišaji v vinograde. Ko bodo enkrat ti novi srbski nasadi rodni, se bo zgoraj omenjena številka znatno zvišala. Izkupek enoletnega vinskega pridelka znaša 1.5—2 milijardi Din. Gre pri tem pridelku za cele pokrajine, kjer uspeva edino le trta in ljudje se preživljajo izključno z izkupičkom za vino.

Povprečna trgatega od 4 milijone hektov je bila v Jugoslaviji dosežena v letih 1927 in 1928. V letu 1927/28 se je razvil izvoz ugodno in tudi v državi sami je bila uporaba zadovoljiva. Z malimi vinskimi zalogami je bila započeta trgatega 1928, vse se je veselilo ugodnega zaključka; a vsi prvotno najboljši upi so vinogradnike razočarali. Izvoz za sploh ni bilo, domača uporaba je padla znatno. Glavni vzrok vinske krize tiči v občem pomanjkanju denarja, pa tudi v poplavi z brezalkoholnimi pijačami. Brezalkoholne pijače so proste davka; medtem ko pride na 1 liter vina vsega davka 3 Din. Kaj takega ne prenese vino, katerega je dobiti po južnih krajih za 1.5 Din l. Je popolnoma izključeno, da bi zamogla trošarina pri vinskem pridelku dolgo časa znašati še enkrat toliko, kakor je njegova resna vrednost.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg v soboto dne 31. avgusta. Na sobotni mariborski trg so pripeljali špeharji na 22 vozovih 47 zaklanih svinj, kmetje 12 voz sadja, 12 vozov krompirja, 22 vozov čebule, zelja in kumare, 6 voz sene, 20 voz otave in 8 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 15—27.50 Din. Novi krompir 0.80—1.25, čebula 2—3, zelje 1.50, kumare 0.50—1 Din. Seno 80—100, otava 80 do 90, slama 50 do 60. Pšenica 2.50, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2.50, ajda 2, proso 3, fižol 2—3, grah 6—8. 1 kokoš 35—40, par piščancev 30—60, raca 22—27, gos 60—80, domači zajec 10—50. Česen 10—12. Jabolka 3—6, hruške 4—7, slive 2—8, breskve 16—20, grozdje 8—14. Surovo maslo 36 do 40, mleko 2.50—3, smetana 12—16, jajca 1.50, med 20—25.

Mariborsko sejmsko poročilo. Sejem v torek dne 27. avgusta je bil izredno dobro obiskan. Prignali so živinorejci 702 glav živine, in sicer: 11 konj, 16 bikov, 201 vola, 406 krav in 8 telet. Prodanih je bilo 445 komadov. V Avstrijo se je eksportiralo 98, v Italijo 25 komadov. Cene so zopet nekoliko narastle napram cenam na prejšnjem sejmu. Debele voje I. vrste 50 plačevali 1 kg žive teže od 10 do 11 Din, poldebele 9 do 10, plemenske 8.50 do 9, bika 0.50 do 10.50, debele krave 7 do 8.50, plemenske krave 6 do 7, krave za klobasarje 5 do 5.50, molzne krave 7 do 8, breje krave 7 do 8, mlada živina 8.50 do 10.50. Stari obiskovalci mariborskega sejma so zatrjevali, da tako živahen sejem že dolgo ni bil kot ta dan. Opaža se, da so mariborske sejmi vedno bolj obiskani.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. avgusta 1929 je bilo pripeljanih 226 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kom Din 125—150, 7—9 tednov stari Din 225—250, 3—4 mesece stari Din 350—400, 5—7 mesecev stari Din 450—650, 8—10 mesecev stari Din 700—850, 1 leto stari Din 1000—1400; 1 kg žive teže Din 10 do 12.50, 1 kg mrtve teže Din 17 do 19. Prodanih je bilo 166 svinj.

Št. Ilj pri Velenju. Občinski urad v Št. Ilju pri Velenju naznanja, da je sejm, kateri se je do sedaj vršil dne 1. septembra vsako leto, preložen na 21. septembra.

Gospodarska obvestila.

Tečaj za duhovnike, ki poučujejo na kmetsko-, oziroma gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah. Oblastna samouprava mariborske oblasti priredi za duhovnike, ki sodelujejo pri pouku na kmetsko-oziroma gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah, edentedenjski tečaj, ki se bo vršil od 16. septembra do 21. septembra 1929 v bogoslovju v Mariboru. Tečaj ima namen, razgrniti ves problem slovenskega kmetskega vprašanja, udeležencem podati smernice za uspešen pouk iz krščanskega življenja na nadaljevalnih šolah, uvesti jih v vso organizacijo nadaljevalnih šol in v socialno skrbstvo na deželi ter udeležence teoretično in praktično podrobneje seznaniti z združništvom. V tečaj se bodo sprejemali v prvi vrsti oni gg. duhovniki iz mariborske oblasti, ki so že poučevali na kmetsko ali gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah, nadalje duhovniki, ki bodo imeli priliko v prihodnjem šolskem letu poučevati na teh šolah in konečno vsi duhovniki, ki imajo zanimanje in veselje do vzgoje odrasle kmetske mladine. Popolna oskrba v bogoslovju bo stala Din 180, dve tretjini te vsote bo plačala oblastna samouprava. Prošnje za sprejem v tečaj, kolkovane s kolkom za Din 5.—, je vposlati potem župnijskega urada neposredno komisarju oblastne samouprave mariborske oblasti v Mariboru najkasneje do 7. septembra.

Občni zbor Glavne združne zveze se je vršil 1. septembra v Ljubljani ob priključni velesajmi v Ljubljani in dvorani Delavske zbornice. Občnega zbora se je udeležilo 600 delegatov posameznih združ. V nedeljo popoldne so si ogledali zborovalci združno razstavo na velesajmi.

Zborovanje sadjarskih podružnic ptujskega in sosednjih okrajev se vrši v Ptuj v nedeljo dne 8. septembra ob 8. uri pri županu Brenčiču. — Na dnevnem redu je: poročilo podružnic o de-